ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Իսթանպուլ, Ֆինճանճըլար Սէլամէթ տպարան
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 23480
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԺԱՄԱՆԱԿ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 29 ՀՈԿՏ. 1936
28ՐԴ ՏԱՐԻ
ԹԻՒ 11030
ԳԻՆ 4 ՂՐՇ.
Telefon: 23480

ՈՂՋՈՅՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 13րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆՆԵՐԸ

Գրեց՝ Ս. ՇԱՄԼԵԱՆ

Թուրք Հանրապետութիւնը իր 13րդ տարին կը թեւակոխէ այսօր։ Անգարայէն մինչեւ Պոլիս, ու երկրին ամենահեռաւոր անկիւնները, տարուէ տարի աւելի գիտակից խանդավառութեամբ կը տօնուի հանրապետութեան տօնը։

Առանց պատճառի չէ հանրապետական վարչաձեւին հանդէպ ժողովուրդին արտայայտած փարումը։ Դարեր շարունակ միահեծան վեհապետներու քմահաճոյքին ենթակայ ժողովուրդը 13 տարիէ ի վեր ձեռք առած է ազգային գերիշխանութիւնը։ Առաւելապէս ժողովուրդին տօնն է ուրեմն այսօրուան տարեդարձը։ Թուրք հանրապետութիւնը պարզ վարչաձեւի մը փոփոխութիւնը չի մարմնացներ։ Թուրք հանրապետութիւնը Թուրքիոյ բնակչութեան ազատագրութեան խորհրդանշանն է։ Անգատակարգ միլիոններու մութէն դէպի լոյս թռիչքն է ան, ուրկէ հաւասարապէս օգտուած են ու պիտի օգտուին Թուրք հայրենիքին բոլոր զաւակները անխտիր։

Ցնտադարձ արագ ակնարկ մը բաւական է չափելու այն հսկայ միջոցը, զոր կտրած է պատանի հանրապետութիւնը, 13 տարիներու ընթացքին։

Անդունդին բերանը հասած անյոյս երկիր մը, գոյութեան պայքար բազմազան թշնամիներու հետ, երկարատեւ ու սպառիչ պատերազմներ։ Ու յանկարծ Աթաթիւրքի լուսաւոր դէմքը, որ աննախընթաց ճիգով մը կը սարսէ արեւելեան թմրութիւնը, կը քանդէ մոլեռանդութեան ու տգիտութեան դարաւոր պատնէշները, անոնց փլատակներուն վրայ կերտելու համար Նոր Երկիր մը, որ այսօր կը վայելէ արտաքին աշխարհին անվերապահ յարգանքն ու համակրութիւնը։ Այս հրաշացնող արդիւնքին հասնելու համար ընկերային, կրթական, լեզուական, պատմական, ելմտական, անտեսական, յեղաշրջումներ իրարու յաջորդեցին ամենասուղ ժամանակամիջոցի ընթացքին։ Մէկ խօսքով, դարեր մնաց ու դարեր առեղծուեցան, պատանի հանրապետութեան օրով։

Ահա՛ ամփոփ պատկերը Թուրք հանրապետութեան, առանց մանելու մանրամասնութիւններուն մէջ։

Այս սփոփարար ու յուսադրիչ համայնապատկերին առջեւ, մտածող միտքը կը տարուի խորհելու թէ որքա՜ն աղէտներ խնայուած պիտի ըլլային Թուրք հայրենիքին, եթէ գէթ քսան տարի առաջ ծնած ըլլար Աթաթիւրքը։ Հայուն չափ, ու Հայէն աւելի պիտի օգտուէր ի՛նքը, Թուրքը, որովհետեւ հայուն չափ անտեսուած ու անոր չափ հարստահարուած էր ան իր սիրական հայրենիքին մէջ։ Ու մտաւորականութիւնը երկու անբաժան ցեղերուն գործակցեցան բռնակալութեան դէմ իրենց պայքարին մէջ։ Ցաւը նոյնն էր, դարմանը նոյնը պիտի ըլլար անխուսափելիօրէն, եթէ չծագէին կարգ մը ցաւալի թիւրիմացութիւններ, որոնց անդրադառնալ աւելորդ ու անտեղի պիտի ըլլար ներկայիս։ Ակնարկութիւնը, նպատակ ունի միայն մատնանշել այն սերտ գործակցութիւնը, բարքերու, սովորութիւններու այն նոյնութիւնը, որ դարերով զօդած է Հայն ու Թուրքը, հակառակ անցողակի բոլոր փոթորիկներուն։

Եթէ Թուրքիան նկատենք շէնք մը, որուն իւրաքանչիւր յարկերու բնակիչները նոյն բնատիրոջ կը պատկանին, հայուն յանցանքը թերեւս այն է, որ միւս յարկաբաժին-

(Շար. Բ. էջ)

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԹԱԹԻՒՐՔ

ԾԱՌԸ ԻՐ ՏՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԷՆ ԿԸ ՃԱՆՉՑՈՒԻ

Գրեց՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼԲԱՔՃԵԱՆ

Թուրքիոյ մէջ, հանրապետական վարչաձեւը հաստատուելուն 13րդ. տարեդարձը կը տօնենք այսօր, փառաշուք հանդէսներով։ Բովանդակ Թուրքիոյ ժողովուրդը ցնծութեամբ կը մասնակցի այս հանդէսներուն, կատարելու նուիրական պարտականութիւն մը այն բարիքներուն համար, զոր հանրապետական բարեյաջող շրջանը կ'ընծայէ իրեն, Հանրապետութեան հայրենասէր և լուսամիտ հիմնադիրներուն ու վարիչներուն ձեռքով։

Եթէ երկրի մը զարգացումն ու բարգաւաճումը իր տնտեսական վիճակէն կախում ունի, այսօր հանրապետական Թուրքիա ունի յաջողութեամբ գլուխ ելած, նաեւ ծրագրուած անա՛նկ ձեռնարկներ, որոնք աղաղակող վկաներ են հաստատող մեր երկրին հսկայաքայլ յառաջդիմութիւնը տնտեսական մարզին մէջ։

Երբ Հանրապետութեան ժիր և ուշիմ վարիչները գործի գլուխ անցան և երկիրը քաղաքական լուծերէն ազատեցին, այդ օրէն իսկ հաստատ մտադրութեամբ խոստացան ազատագրել երկիրը նաեւ տնտեսապէս, և կատարելապէս տէր եղան իրենց խօսքին։

Թուրքիոյ մէջ Հանրապետութեան հաստատուելէն առաջ, երկիրը տնտեսապէս հարկատու էր օտարին։ Տարին, միջին հաշուով հարիւր միլիոն լիրա կը վճարէր երեք ճերմակ վաճառքներու համար, այսինքն երեք անհրաժեշտ պիտոյքները ալիւր, շաքար, բամպակեղէն։

Հակառակ անոր որ Թուրքիա գերազանցապէս հողագործ երկիր մըն է, Իսթանպուլ և Սեւ ծովու եզերքի նահանգներու ժողովուրդին կերած հացին ալիւրը Ռումանիայէն, Ամերիկայէն կուգար և փոխարժէքը ոսկի կ'երթար։ Այսօր, ոչ միայն դադրած է ալիւրի ներածումը, այլեւ մեր երկրէն ցորեն կ'արտածուի օտար երկիրներ և այս տարի պիտի արտածուի բեւեռաւոր թօններով։ Հա՞րկ է ըսելու թէ այս բարեփոխութիւնը եղաւ հանրապետական վարիչներու լուրջ ջանքերուն շնորհիւ։

Մինչեւ 1926, շաքարի ճարտարարուեստին նշոյլն անգամ չի կար մեր երկրին մէջ։ Ամէն տարի հարկադրուած էինք 70,000 թօնօ շաքար ներածել օտար երկիրներէ և փոխարժէքը միլիոններով ոսկի վճարել անոնց։ Այսօր փոխուած է սակայն կացութիւնը։ Երկրին մէջ հիմնուած են վերջին դրութեամբ կազմուած շաքարի չորս գործարաններ, որոնք կանոնաւոր կերպով կը բանին և երկրին շաքարի պէտքը լիուլի կը գոհացնեն։

Հանրապետութեան վարիչներուն լուրջ ջանքերուն շնորհիւ, շատ փայլուն ապագայ մը ունի բամբակի մշակութիւնն ու բամբակեղէնի ճարտարարուեստը մեր երկրին մէջ։ Անցեալ օր, վարչապետ Իսմէթ հողագործներուն ուղղած իր խօսքերուն մէջ յայտնեց թէ, միջոցներ ձեռք պիտի առնուին Թուրքիոյ բամբակի արտադրութիւնը տարեկան 500,000 հակի բարձրացնելու համար։ Այսօր կ'արտադրուի 150-150000,000 հակ և կը բաւէ երկրին բամբակեղէնի ճարտարարուեստին համար. Մնացորդ հարիւր հազարաւոր հակով բամբակը օտար երկիրներու պիտի ծախուի և 20-25 միլիոն լիրա պիտի ներածուի։

Երկրին զանազան կողմը հիւսուածոյի նորագոյն միթոտով շինուած գործարանները, իրենց գլուխն ու-

[Շար.ը Բ. էջ]

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

13ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՏՕՆՈՒԵՑԱՒ ՄԵԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ

ԹՈՒՐՔ ՀԱՅԵՐՈՒ ԼԱՅՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՅՕՂԼՈՒԻ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԿԱՆԳՆԱԾ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՄԱՐԸ

Այսօր Հանրապետութեան տօնին հանդիսութիւնները կատարուեցան մեծ փայլով։

Առաւօտուն շատ կանուխ զանազան հաստատութեան, զինուորական և քաղաքային վարժարաններու, ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաև արհեստակցական միութիւններ փութացին Պէյազիտի հրապարակը մասնակցելու համար օրուան հանդիսութեան։

Պաշտօնական հանդիսութիւնները սկսան ժամը 10ին։

Պայազիտ, Համալսարանին արտաքին դրան առջեւ հաստատուած թրիպիւններուն մէջ տեղ գրաւած էին՝ կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղ, Իսթանպուլի զինուորական հրամանատարը, քաղաքային պաշտօնատարներ և զինուորական ներկայացուցիչներ, որոնք ժամը ճիշդ 10ին շնորհաւորելէ վերջ կուսակալը, անոր հետ քննեցին տողանցքին մասնակցող զինուորները։

Անկէ վերջ նուագախումբը ընկերակցութեամբ սկսաւ տողանցքը։ Նախ զինուորականներ և զինուորական վարժարաններու ներկայացուցիչներ կուգային։ Այս տարի առաջին անգամ ըլլալով չէին տեսնուեր Հարպիէցիները, որոնք Անգարա փոխադրուած են։ Զինուորականներէն յետոյ կուգային միւս հաստատութիւնները, որոնց մէջ մասնաւոր տեղ կ'առնէին վարժարանները։ Հայ վարժարաններն ալ իրենց ուսանողներէն խումբեր ղրկած էին մասնակցելու համար տօնախմբութեանց։

Թափօրը կամուրջ հասած ատեն նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր շոգենաւերը սկսան սուլել։

Թափօրը յամրաբար ուղղուեցաւ Թաքսիմի յուշարձանը, ուր տեղի ունեցան ճառախօսութիւններ։

Յետոյ զանազան հաստատութիւններ և մարմիններ ծաղկեփունջեր դրին Հանրապետութեան յուշարձանին վրայ։ Հայ համայնքին անունով ալ գեղեցիկ ծաղկեպսակ մը զետեղուեցաւ յուշարձանին վրայ։

Անկէ վերջ Թափօրը ժամը 13ին առաջինները նոյն կանոնաւորութեամբ ցրուեցաւ։

Ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ և հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր օրուան հանդիսութեան։

Թուրք Հայերը երկրին այս մեծագոյն տօնին բերին լայն հանդիսութիւն մը։ Վարժարաններու մէջ կատարուած հանդէսներէ զատ, Թափօրին մասնակցեցաւ մեծ խումբ մը։

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդը ինչպէս ամէն տարի այս տարի ալ Հանրապետութեան տարեդարձին առթիւ Պէյօղլուի մեծ պողոտային վրայ կանգնեց խիստ գեղեցիկ կամար մը, արժանանալով գնահատութեանց։

Ազգ. Պատրիարքարանը ինչպէս նաեւ բոլոր եկեղեցիներն

[Շար.ը Գ. էջ]

Թաքսիմի Յուշարձանը, ուր ծաղկեպսակ մը զետեղուեցաւ Թուրք Հայերու կողմէ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ՄԸ

ԵՒ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿ ՄԸ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ ԹՈՒՐՔ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԻՆ ՎՐԱՅ

Հանրապետութիւնը այն վարչաձեւն է որ իր ծոցին մէջ կրնայ առաւելագոյն չափով հաւաքել հաւասարութեան, արդարութեան և ազատութեան ռամկավար սկզբունքները: Հանրապետութիւնը վարչաձեւ մըն է որ նուազագոյնին կ'իջեցնէ ծնունդին տուած ընկերային առանձնաշնորհումները և երկիրը կ'ազատէ թագաւորի մը զաւակը ըլլալուն համար նոյն իսկ յիմարի մը իշխանութեան տակ իյնալէ և առիթ կուտայ որպէս զի երկրին ղեկը վարէ մէկը, որ իր անձնական աշխատութեամբ բարձրանալով իր վրայ կեդրոնացուցած ըլլայ ժողովուրդին վստահութիւնը: Այս պատճառով է որ Հանրապետութիւնը նախընտրելի վարչաձեւ մըն է և անոր համար է որ ժողովուրդին ամբողջ խաւերը նոյն խանդավառութեամբ կը տօնեն Թուրք Հանրապետութեան տարեդարձը:

Բայց եթէ թագաւորութենէ հանրապետութիւն անցքը, միայն թագաւորին տեղ նախագահ մը դնելով և սահմանադրական օրէնքին մէջ երկրին համար «Հանրապետութիւն մըն է» գրելով եղած ըլլայ, կասկած չկայ թէ ոչինչ իրագործուած կ'ըլլայ և Հանրապետութիւնը կը մնայ սոսկ անուն մը:

Թուրքիոյ մէջ այս փոփոխութիւնը միայն անունով չսահմանափակուեցաւ: Արդէն հանրապետութիւնը անհրաժեշտ դարձնող պայմանները ունէին նաեւ անբաժանելի պարտադրութիւններ որոնց հետեւանքով նոր հանրապետութիւնը ըլլայ քաղաքական թէ ընկերային մարզին մէջ, բոլորովին նոր երեւոյթ մը պարզեց կարճ ժամանակի մը մէջ:

Այսօր այս յեղաշրջումները ոչ լայիքութեան սկզբունքին ընդունումը, ոչ քաղաքական նոր ու աւելի ռամկավար մեքենայի մը պատրաստութիւնը, ոչ տառերու փոփոխութիւնը և ոչ ալ հանրապետական վարչաձեւին կատարած միւս շատ մը փոփոխութիւնները մէկ յօդուածով վեր առնել պիտի փորձեմ:

Այսօր յօդուածիս նիւթ ընտրած եմ Թուրք հանրապետութեան ընկերային մարզին մէջ կատարած մեծագոյն գործերէն մէկը, որուն շնորհիւ ժողովուրդը ըլլայ ընկերային կեանքի մէջ կը գտնայ արդիական: Կ'ակնարկեմ քաղաքային օրէնքի մասին, որ Թուրքիոյ ընկերային կեանքը դրաւ նոր հիմերու վրայ և ըլլայ ամուսնական, ժառանգական թէ անհատական կեանքը փրկեց հօճաներու կազմած Շէրի դատարաններէն և մեր դատաստանական խորհուրդներէ:

Տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը, որ սակայն, դժբաղդաբար, ո՛չ Թուրք և ոչ ալ հայ մամուլին ուշադրութիւնը գրաւեց, այս ամիս տասներորդ տարեդարձն է նաեւ քաղաքային օրէնքին, քանի որ Զուիցերիոյ նման քաղաքակիրթ ու յառաջադէմ երկրի մը օրէնքը մեր երկրին մէջ գործադրութեան դրուած է 4 Հոկտեմբեր 1926ին:

Օրէնքները պէտք է ժողովուրդները իրենց սովորոյթներով, իրենց մէջ ընդհանրացած սովորութիւններով իրենք ստեղծեն, որպէս զի այդ օրէնքներուն գործադրութիւնը առանց դժուարութեան ըլլայ:

Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը կերտողները գիտէին թէեւ այս պարագան, բայց երկար տարիներու պիտի կարօտէր թրքական օրէնք մը պատրաստելը, մինչդեռ Զուիցերիոյ նման ռամկավար և քաղաքակիրթ ժողովուրդի մը մեծ խնամքով պատրաստած օրէնքը կրնար աւելի քան տասը տարի շահեցնել: Կազմուած յանձնախումբ մը գրեթէ նոյնութեամբ թարգմանելով պատրաստեց մեր նոր կայ «Քանունը Մէտէնի»ն և «Պորչլար Քանունու»ն: Վերջինին վեր առած նիւթը արդէն անունէն յայտնի է, իսկ բուն քաղաքային օրէնքը, այսինքն «Քանունը Մէտէնի»ն կը բաժնուի չորս գիրքի, սկզբնաւորութենէ մը վերջ, ուր նոր օրէնքի մասին ընդհանուր տեսութիւններ կը պարզուին:

Բուն իսկ առաջին գիրքը անհատական օրէնքն է (Շահսըն Հուգուգու): Այս գիրքը երկու գլխաւոր մաս ունի. (1) Իրական անձնաւորութիւններ (2) Բարոյական անձնաւորութիւններ:

Երկրորդ գիրքը կը գրաւէ կարեւոր տեղ մը և յատկացուած է ընտանեկան օրէնքին (Այլէ Հուգուգու) կ'զբաղի երեք գլխաւոր կէտերով.

Ա.— Այր ու կնոջ իրաւունքը.— Այս մասը կարելի է իր կարգին հետեւեալ մասերուն բաժնել:

1. Ամուսնութիւն:
2. Ամուսնալուծում:
3. Ամուսնութեան ընդհ. հետեւանքները:
4. Ամուսնութեան մէջ այր ու կնոջ ինչքերը:

Այս մասին մէջ մեր և ոչ Զուիցերիոյ միջեւ ուշագրաւ տարբերութիւն մը կայ: Մեր օրէնսդէտները փոխանակ այր ու կնոջ ինչքերուն համար օրինական վիճակը ինչքերու միութիւնը նկատելու, ընդհակառակը ինչքերու բաժանումը ընդունած են: Այսինքն եթէ ամուսնութեան ատեն իրենց ունեցածներուն մասին որոշ կարգադրութիւն մը չընեն այդ պիտի նշանակէ թէ իւրաքանչիւրը առանձնապէս իր ինչքերուն տէրը կը մնայ:

Բ. Ազգականութիւն.— Որուն մէջ առնուած է նաեւ ծնելիք զաւակներուն վիճակը: Օրէնքը կը ճանչնայ չորս տեսակ զաւակ. օրինաւոր, ապօրէն, օրինականացած (ապօրէն ծնելով հանդերձ ծնողքը վերջը կըրնան ճանչնալ զաւակը), և հոգեզաւակ.

Գ. Խնամակալութիւն (վէլայէթ), որ ընտանեկանին ճիշդ հակառակը ըլլալով արուեստական յարաբերութիւն մըն է:

Քաղաքային օրէնքին երրորդ գիրքը կ'զբաղի ժառանգութեամբ և մանրամասնութեամբ ցոյց կուտայ այն գործողութիւնները որոնք տեղի կ'ունենան մեռելի մը ինչքերուն վրայ և այն եղանակը, որով կը բաժնուի ժառանգութիւն մը: Հոս մանաւանդ կնոջ ճանչցուած հաւասար իրաւունքներով մեծ փոփոխութիւն մը բերուած կ'ըլլայ Թուրք ընկերային կեանքին մէջ:

Չորրորդ և վերջին գիրքը կը զբաղի շօշափելի գոյութիւն մը ունեցող շարժուն ու անշարժ ինչքերու վրայ սեփականութեան և գործածելու իրաւունքներուն խնդրով: Այս գիրքին մէջ առնուած նիւթերը հաւաքուած են «Այնի հագլար» (Տրուա րէէլ) անուան տակ: Հոս գլխաւոր տեղը կը գրաւէ սեփականութեան իրաւունքը իր զանազան ձեւերուն տակ, ինչպէս նաեւ աւանդը (բըլօն) և իբօթէքը:

Ճիշդ կ'ըլլայ մեր օրէնքին մէջ անջատ ցոյց տրուած պարտքերու օրէնքը (պօրճլար քանունու) ընդունիլ իբր քաղաքային օրէնքին հինգերորդ գիրքը, որ կը զբաղի պահանջատէրի և պարտատէրի միջեւ գոյութիւն ունեցող օրինական յարաբերութիւններով: Աս գիրքն ալ կը բաժնուի երկուքի.

Ա. Ընդհ. տեսութիւններ և

Բ. Պայմանագրութիւններն ու անոնց մասերը:

Այսօր երբ Թուրք հանրապետութեան տարեդարձը կը տօնուի տեղին է որ հանրապետութեան այս մեծագոյն գործին տասնամեակն ալ չանտեսուի, քանի որ ան մտայնութիւններ տապալելով նոր Թուրքիոյ վրայ նոր մտայնութեամբ ընկերութիւն մը կազմելու, կրօնքին ազդեցութենէն անհատները փրկելու համար մեծագոյն դերը կը կատարէ: Այս օրէնքը դատարաններուն տուած լայն իրաւասութեամբ առիթ կուտայ նաեւ որ ան երկրին համար օգտակար ձեւով մը գործադրուի:

Քանի մը խօսք ալ զուիցերիական օրէնքի մասին: Այդ օրէնքը կարելի է ըսել որ միայն մէկ մարդու գործն է: Արդարեւ, մինչդեռ ամէն օրէնք օրէնսդէտներէ կազմուած յանձնախումբի մը կողմէ կը ստեղծուի, Զուիցերիոյ օրէնքը գործն է Խօժէն Հիւպէր անուն տիրական դէմքի մը, որ 1849ին ծնած և 24 տարեկանին Ցիւրիխի համալսարանին դասախօս եղած է:

Ան լաւագոյն կերպով ապահովելու համար նոյն ատեն լրագրութեամբ ալ զբաղած է: Ցետոյ Պէրնի մէջ 30 տարի համալսարանի ուսուցիչ ըլլալէ վերջ 1923ին մեռաւ:

Մենք ալ այսօր յարգանքով կը յիշենք իր անունը քանի որ իր ստեղծած ամէնանոր, ամէնակատարեալ և ռամկավար օրէնքը իւրացնելով ապահոված ենք մեր այսօրուան ընկերային կեանքի ներդաշնակութիւնը:

Յարգանքով պէտք է յիշել նաեւ նախկին դատական գործավար Մահմուտ Էսատը, որ իր յեղաշրջական ոգին և իրաւագիտութեան հմտութիւնը ցոյց տուաւ զուիցերիական օրէնքի ընտրութեան և անոր ժամ առաջ գործադրութիւնը ապահովելով:

ԱՐԱ ԱԿԻՆԵԱՆ

ԾԱՌԸ

ԻՐ ՏՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԷՆ

ԿԸ ՃԱՆՉՑՈՒԻ

[Շար. Ա. էջէն]

նալով Գայսէրիի հիւսուածոյի հսկայ գործարանը, պիտի կրնանք բամբակեղէնի ամէն տեսակները արտադրելով և երկրին բոլոր պիտոյքները հոգալ: Քիչ մը ճիգ եւս, ու կարօտ չպիտի ըլլանք օտար երկրի գործարաններու, որոնց տակաւին քանի մը տարի առաջ միլիոններ կը վճարուէին նոյնիսկ ամէնէն վատ տեսակէ կտաւներու համար:

Հանրապետութեան գործունեայ վարիչները մեր երկիրը ազատեցին օտար գործարաններուն հարկատու ըլլալու վիճակէն:

Զալիմի խօսինք Իզմիրի Թուղթի, Փաշապահչէի ապակեղէնի առանց նման զանազան ապրանքներու նորակառոյց գործարաններու վրայ:

Պիտի անցնինք այն հսկայ ձեռնարկին զոր ծրագրած է հանրապետական կառավարութիւնը և պատասխանատուութիւններ կը տեսնուին օր առաջ գլուխ հանելու համար զայն ու երկաթի մեծ ճարտարարուեստը զոր առանձնած է հիմնել անգլիական մեծ հաստատութիւն մը — և անոր համընթաց ածուխի հանքերը լայն սահմանի մէջ բանեցնելու գործը:

Այս ձեռնարկին կարեւորութիւնը վեր առնելու համար յիշենք վարչապետին երկաթի ճարտարարուեստին առթիւ յիշած սա խօսքը. «Արդի քաղաքակրթութիւնը երկաթի ու հանքածուխի վրայ կըթնած է: Պարապ բան է քաղաքակրթութիւն մը հիմնելու աշխատիլը՝ առանց հանքածուխի ու երկաթի»:

Այս և ծրագրուած այս կարգի բոլոր ձեռնարկներ ապահովաբար յաջողութեամբ գլուխ պիտի ելլեն շնորհիւ այն ջանքերուն որոնք Հանրապետութեան ազատախոհ Նախագահն ու յառաջդիմասէր Վարչապետին շուրջ համախմբուած ժիր ու կարող Գործավարները կը թափեն իւրաքանչիւրը իր պաշտօնին յատուկ շրջանակին մէջ: Անոնք պտուղներն են Հանրապետութեան ծառին որուն հիմնադրութեան տարեդարձը կը տօնենք այսօր խանդավառ ցոյցերով:

ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆՆԵՐԸ

[Շար. Ա. էջէն]

ներու բնակիչներէն առաջ արթնցած ըլլալով անհանգիստ բրած է դեռ քնացող յարկ. բաժիններու բնակիչները: Քունէն ընդոստ արթնցող մը չի կրնար անմիջապէս ըմբռնել թէ իրմէ առաջ արթնցողին դժգոհութիւնը բոլոր վարձակալներուն հաւաքական թշնամիին դէմ է: Պահ մը մոռնալով այս կարեւոր պարագան, միւս վարձակալները իրենց անձնական հանգիստին վրդովումը տեսնել կը կարծեն ու ահա՛ ծայր կուտան դժբախտ թիւրիմացութիւնները: Տանտէրին ու օտար դրացիներուն փոխադարձ գրգռութիւնները ի վերջոյ կը յաջողին խանգարել՝ դարերով նոյն յարկաբաժիններուն մէջ բնակող ընտանիքի անդամներուն հանգիստը՝ մահացու թշնամիներու վերածելով զանոնք:

Թուրքն ու Հայը բաց աչքով կը տեսնեն իրականութիւնը և այս պատճառով է արդէն որ հանրապետական վարչաձեւը մաքրագործման պայքար բացած է արեւելեան նահանգներու այն տարրերուն դէմ, որոնց սանձարձակութիւններէն դժգոհ էր հայ տարրը: Միակ այս պարագան բաւական է հաստատելու թէ, առանց հանրապետական վարչաձեւին, Թուրք ժողովուրդը պիտի շարունակէր գերիի կեանքը՝ շահամոլ աւատապետներու, մոլեռանդ ու տգէտ ցեղապետներու և երկրին անհաղորդ միապետներու անարժան ծառաներու ձեռքին մէջ: Հանրապետութիւնը այն խոշոր վարչաձեւն է ուրեմն, որուն պէտք ունէր այս հայրենիքը, իր արժանի տեղը գրաւելու համար քաղաքակիրթ ազգերու կողքին:

Խօսքը մասնաւորելով Թուրք Հայերու մասին, անվերապահ կրնանք յայտնել թէ, անոնք անկեղծօրէն կապուած են Հանրապետութեան ու ըմբռնած անոր բարիքները: Ասկէ՝ այն ինքնաբուխ խանդավառութիւնը, որ կ'արտայայտուի ամէն տարի, Հանրապետութեան տարեդարձին առիթով:

Թուրք Հայերը բացառիկ հրճուանքով կը տօնեն Հանրապետութեան տարեդարձը, որովհետեւ կը գնահատեն թէ արդար հպարտութեան իրաւունք ունին անոնք, որ արժանացած են «Թուրք հայրենակից» կոչուելու: Այն պահուն, երբ շատ մը «քաղաքակիրթ» երկիրներ իրենց դուռները կը փակեն Հայուն առջեւ և «աղտոտ օտարական» բառերը կը նետեն գաղթական բազմութիւններու երեսին, Թուրք Հանրապետութիւնը հայրենակցութեան պատուաբեր տիտղոսին արժանի կը դասէ երբեմնի «ռայա»ն:

Նոյն պատուին արժանանալու անկեղծ փափաքով է որ արտասահմանի հայութիւնը բարոյապէս կապուած է այս հայրենիքին, ու ինչպէս եղաւ Սուրիոյ մէջ, ամէն առիթով իր փարումը կ'ապացուցանէ Թուրքիոյ հանդէպ:

Ու պէտք չէ մոռնալ թէ, դեռ պատանի է մեր սիրելի Հանրապետութիւնը: Որքան զօրանայ ու մեծնայ ան, նոյնքան համատարած պիտի ըլլան իր բարիքները և մենք համոզուած ենք որ շատ մօտ ատեններ, Թուրք Հայը պիտի օգտուի Աթաթիւրքի վարչաձեւին բոլոր բարիքներէն:

Մեր այս համոզումը հաստատելու համար, ստորեւ բառ առ բառ կը թարգմանենք Խալք կուսակցութեան Չորրորդ Համաժողովին մէջ Աթաթիւրքի արտասանած ճառին կարգ մը մասերը, որոնց մօտալուտ իրականացումը կ'աւետեն մեզի դէպքերը:

Իր այդ պատմական ճառին մէջ, Աթաթիւրք յայտարարեց.

«Հանրապետական Խալք կուսակցութեան հիմնական մտածումն ու բաղձանքն է հայրենակիցները պաշտպանել ամէն տեսակ խտրականութիւններէ և զանոնք իրենց ու Մեծ Թուրք Ազգին օգտակար դարձնել:

«Մեր ծրագրին մէջ նկատառնուած են անխտիր բոլոր հայրենակիցներու մասնաւոր և ընդհանուր շահերն ու բարօրութիւնը: Այս խորհուրդը պէտք է գիտնան բոլոր հայրենակիցները, որովհետեւ շատ կարեւոր պարագայ մըն է ան: Կուսակցութեան անդամներուն նուիրական պարտականութիւնն է այս պարագան հայրենակիցներուն բացատրել այդ կերպով անոնց սէրն ու վստահութիւնը գրաւել («Պրաւօ» ձայներ և երկարատեւ ծափեր)»

Աւելորդ կը նկատենք մեկնաբանել Մեծ Աթաթիւրքին այս խօսքերը, որոնք բացայայտ ու պերճախօս են ինքնին: Աւելցնենք միայն որ Աթաթիւրքի ծրագրին մէջ անցած է հայրենակիցներու միջեւ ամէն տեսակ խտրութիւնները բառնալու և անմասնաւոր թէ ընդհանուր շահերն ու բարօրութիւնը ապահովելու սկզբունքը:

Ուրախութեամբ կը գիտենք Աթաթիւրքին այս հրամանը արդէն իսկ իր պտուղները տալ սկսած է: Եօնուս Նատիի նման կուսակցական հանրային կարեւոր դէմքեր իրենց գրիչը ի սպաս կը դնեն Աթաթիւրքի մատնանշած նուիրական պարտականութեան:

Թուրք հայութիւնը, Հանրապետութեան 13րդ տարեդարձը ողջունելով իր հրճուանքը կը յայտնէ, տեսնելով որ Մեծ Ազատարարին շնորհիւ առիթ կը ներկայանայ օգտակար գործակցութեան բաժին բերելու հայրենիքին յառաջդիմութեան ու բարգաւաճման նուիրական պարտականութեան մէջ:

Ս. ՇԱՄԼԵԱՆ

ԹՈՒՐՔ ԸՄԲԻՇՆԵՐՈՒ

ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Գարա Ալի Թաքսիմի Ցուցարձանին առջեւ իր ճառը կը խօսի

Իսթանպուլի Հալքէվլին կազմակերպած ըմբիշներու մրցումը կը սկսի այսօր ժամը 2ին Թաքսիմի Սթատիոմին մէջ: Մրցումի մասնակցող բոլոր ըմբիշները Իսթանպուլ եկած ըլլալով երէկ Թաքսիմ այցելեցին և ծաղկեպսակ մը դրին Հանրապետութեան յուշարձանին առջեւ: Ցետոյ, ըմբիշ Քարա Ալի հետեւեալ ուղերձը ըրաւ հոն հաւաքուած ժողովուրդին:

«Ընկերնե՛ր,

Մեր պապերը, որոնք բարձր նկարագրով մեր հերոս ազգին փառքին պատիւը տարածեցին Եւրոպա և Ամերիկա, ո՛րչափ պիտի ուրախանային, եթէ այսօր մեզի տեսնէին:

Այսօր, մեր Հանրապետութեան նախագահ պատուական Աթաթիւրքի բարձր պաշտպանութեամբ, Թուրքին ուժովը հաստատեցինք և պիտի հաստատենք թէ մեր երակներուն մէջ կը գտնուի «Թուրքին չափ ուժով» խօսքը:

Կեցցէ՛ Աթաթիւրք, կեցցէ՛ Հանրապետութիւն»:

ԹՈՒՐՔ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 14ՐԴ ՏԱՐՈՒԻՈՅՆ ՍԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

ԲՈԼՈՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ԽԱՆԴԱՎԱՌՕՐԷՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԻՆ

(Շար. Ա. էջէն)

ու դպրոցները լուսազարդուած չեն. դրօշազարդուած են։

Գալաթիի Ս. Հրեշտակապետ եւ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիներուն մէջ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան Հանրապետութեան պահպանումին ինչպէս նաեւ անոր վարիչներուն արեւշատութեան համար։

* * *

Այսօրուան «Ճումհուրիյէթ» Թուրք-հայերու հանրապետութեան տօնին մասնակցութեան առթիւ հետեւեալը կը գրէ.

Թուրք-հայերու հանրապետութեան տօնին մասնակցութիւնը

Թուրք-հայերու վարչական մարմինը երէկ արտասովոր նիստ մը գումարելով, Թուրք-հայերու հանրապետութեան տօնի հանդիսութիւններուն մասնակցութեան համար որոշումներ տուաւ։

Թուրք-հայերու վարչական ժողովի կողմէ պատուիրակութիւն մը այսօր Թաքսիմի մէջ կատարուելիք հանդէսին պիտի մասնակցի եւ հանրապետութեան յուշարձանին տակ ծաղկեպսակ մը պիտի դնէ։

Վարչական ժողովի ատենապետ Պ. Պ. Խօրասանճի եւ ատենադպիր Պ. Վ. Ագկիւլ, Հանրապետութեան Նախագահ Աթաթիւրքի, վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւի հեռագիրներ քաշելով, 13րդ տարեդարձին առթիւ, Թուրք Հայերու անկեղծ զգացումներուն թարգմանը կը հանդիսանան եւ ազգային տօնը սրտագին կը շնորհաւորեն։

Պէյօղլուի եկեղեցիին թաղականութիւնն ալ եկեղեցիի փողոցի մայթին վրայ մեծ յաղթական կամար մը կանգնած է։

Հանրապետութեան տօնին առթիւ, Պատրիարք Նարոյեան բոլոր Հայոց եկեղեցիներուն մէջ, Աթաթիւրքի արեւշատութեան եւ պետական աւագանիին համար աղօթք ընելու հրաման տուած է։

Խոփրիէի Հայերն ալ Հանրապետութեան հանդէսին մասնակցելու համար, Պատրիարքարանի կողմէ պատուիրակութիւն մը Խոփրիէ գացած է։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ԵՒ ԱՒԱԳԱՆԻԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏ. ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Թուրքիոյ հանրապետութեան 13րդ տարեդարձին, Ս. Պատրիարք հայրը երէկ շնորհաւորական ու բարեմաղթական հեռագիրներ ուղղած է Հանրապետութեան Նախագահ Քամալ Աթաթիւրքի, վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւի, Ներքին եւ Դատական գործավարներուն, Գամուլթայի Նախագահութեան, Իսթանպուլի կուսակալին եւ զինուորական հրամանատարին։

ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԸ

Վարչական ժողովի ատենապետ Տիար Պետրոս Խօրասանճի եւ ատենադպիր Տիար Վարդան Ագկիւլ այսաւուր Իսթանպուլի կուսակալ Պայ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղի այցելելով, կուսակալութեան պաշտօնատան մէջ Հայ Ազգին ջերմ շնորհաւորութիւնները յայտնեցին անոր՝ Հանրապետութեան տարեդարձին առթիւ։

Կուսակալը սիրալիր կերպով ընդունեց Հայոց Պատուիրակութիւնը, որ ապա Թաքսիմ երթալով, չքեղ ծաղկեպսակ մը դրաւ Հանրապետութեան Յիշատակարանին վրայ եւ ներկայ գտնուեցաւ հոն կատարուող հանդիսութեանց, Պէյօղլուի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Տիար Տօքթ. Անդրէ Վահրամի եւ ատենադպիր Տիար Կարապետ Կիւլպօլեանի հետ։

ԹՈՒՐՔ ԴՐՕՇԸ ՄԻՇՏ ԲԱՐՁՐ

Հանրապետութեան 13րդ տարեդարձին առթիւ, կ'արժէ վեր առնել նաեւ Թուրք հերոս բանակին արժէքաւոր վարիչներն ու ախոյեանները Մէհմէտճիկները, որոնք ի գին իրենց արեան բարձր պահած են իրենց յանձնուած նուիրական Թուրք դրօշը։ Բովի նկարը ցոյց կուտայ Մօնթրէօյի քաղաքական յաղթանակէն վերջ Թուրք բանակին Չանաքքալէ մուտքը։ Ասիկա ալ Թուրք Հանրապետութեան քաղաքական եւ զինուորական յաղթանակներէն մին էր որ տեղի ունեցաւ 1936 Յունիս 23ին։

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՄԱՐԸ

Հանրապետութեան տօնին առթիւ Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդին կողմէ կառուցուած գեղեցիկ յաղթական կամարը՝ որ կը կրէ «Հաքիմիյէթ Միլլէթինտիր», (Գերիշխանութիւնը Ազգինն է) վերտառութիւնը, միա՛կն է Ղալաթիայէ մինչեւ Շիշլի։ Երէկ գիշերուընէ սկսեալ, կամարը կը շողար անհամար ելեկտր. լամբարներու լոյսին տակ, բոլոր անցորդներուն գնահատութեան առարկայ ըլլալով։

ՀԱՆՐ. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ ԷՍԱԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱՆԴԷՍ

Հանրապետութեան տարեդարձին առթիւ, Էսաեան վարժարանի տնօրէնութիւնը գեղեցիկ հանդէս մը պիտի սարքէ վարժարանին մէջ, վաղը առտու։ Հրաւիրուած են Թաղ. Խորհուրդը, ծնողքներ եւ կրթասէր անձեր։ Տնօրէն Տիար Ա. Մնոյեան եւ Թուրք ուսուցիչ մը բանախօսութիւններ պիտի ընեն, բացատրելով Հանրապետութեան նշանակութիւնը եւ անոր բարիքները։

Silko
SARK-ISPENCIYARI LABORATUARI

ՌՕՄԱԹԻԶՄԸ
ԼՈՒՄՊԱԿՕ
ՍԻԱԹԻՔ

Ջիղերէն եւ ցրտառ. քենէ յառաջ եկող բոլոր ցաւերը կը հանդարտեցնէ.

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԱՄԷՆ ԴԵՂԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Երկրաշա՞րժ... Ջրհեղե՞ղ... Ո՛չ... Այս ֆրֆիջի եւ խնդալու շարժն է, որ

Այսօրուան մարդիկներուն Saray և Sakarya սինեմաներուն ՄԷՋ ԵՒ ԳԻՇԵՐԸ

պիտի ցուցադրուի: 4 տարիէ ի վեր ՇԱՐԼՕի կողմէ խիստ խնամքով պատրաստուած հրաշալիքը

ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՖԻԼՄԻՆ ՄԷՋ ՇԱՐԼՕ ՉԱՐԼԻ ՉԱՊԼԷՆ

Մափահարող հազարաւոր գլխողներուն քրքիջներէն, թերեւս շարժի ենթարկուին երկու սինէմաներն ալ։

ԻՆՉՊԷՍ ԾՆԱՒ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑԱՒ ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ

Օսմանեան կայսրութեան անկումի օրերուն քաղաքական դէպքերը կարելի է լակոնաբար բացատրելով, Բատիշահ-Խալիֆային և Մուսթաֆա Քէմալի միջեւ մղուած պայքարը համարել:

Կռիւը այս երկու ախոյեաններուն միջեւ, լման 19 տարի տեւեց, Մուսթաֆա Քէմալ յաղթական դուրս ելաւ:

Կայսրութեան վերջին օրերու պատմութիւնը երկու որոշ շրջան ունի: Առաջին շրջանը կը սկսի 32 տարի առաջ, 1904ին, Աթաթիւրքի Զինուորական ուսումնարանը աւարտած օրէն:

Օսմանի տան այս ախոյեան, ոսոխը, հայրենիքի վտանգուած պահերուն լրիւ կը կատարէ հայրենասէրի և զինուորի իր պարտականութիւնը:

Տրիպոլիս, Տարտանէլ, ամէն տեղ է ան:

Հարիւրապետ Մուսթաֆա Քէմալ, Հարպիէէն ելած օրն իսկ արմատական, անթխոխնամթիւք գաղափարներուն համար ձերբակալուեցաւ: 1908ի զինուորական ելոյթին մէջ անոր մասը կայ:

Մուստաֆա Քէմալ Հարպիյէի աշակերտ

Օսմանի տան վերջինը, Վահտէթթին, առատ մը բրիտանական մարտանաւով փախուստ տուաւ:

Բուն թշնամին, իբր գերագոյն միջոց, նահանջած էր:

Սակայն, քաոս մըն էր Թուրքիա:

Թաքթիքի մարդը, մին մինակ, կանգնած էր այս քաոսին մէջ:

Որոշ կերպով դէմ էր կիսամիջոցներու, գահին հաշուեյարդարը անոր սիրական ծրագրին խարիսխը կը կազմէր:

Իր գաղափարի ընկերները, 1908ին Կարմիր Սուլթանէն Սահմանադրական վեհապետ մը չինած ըլլալու ևին հպարտութիւնով գինովցեր էին. մինչ ան առանձին մնացած էր սենեակին մէջ: Աթաթիւրքի և ընկերներուն միջեւ այս կէտէն կը սկսի բաժանումը: Միթէ քիչ ետք սահմանադրական Սուլթանը, պետական հարուածով գոյնը դուրս տուած չէ՞ր:

Գահեր տապալող Թաքթիքի մարդը ծրագիր ու սարուած պատմութեան սուր երկունքի պահը այսպէս սկսաւ: Սուլթանը ձեռնոցը վերցուց:

Չնչին փաշա մը ապստամբած էր գահին դէմ, Իսլամական Օրէնաց ու Խալիֆային դէմ: Ֆէրմանով՝ օրէնքէ դուրս հռչակուեց ան.

Այսպէս պայթեցաւ քաղաքային պատերազմը:

Մէկ կողմը կանգնած էին Բատիշահ Խալիֆան, Պապ Ալիի դիւանագէտները, արքունիքին ու կանանոցին հացկատակները, Սոֆթաները, Փրուսման բանակը, Հելլէնները, հին Թուրքիան, բովանդակ Թուրքիա:

Դիմի կողմն ալ՝ Թաքթիքի մարդը, Մուսթաֆա Քէմալը և ափ մը Թուրք «Միլլիճի»ները:

Վստահութիւն ներշնչող գերմարդու ուժ ունէր ան, վաղեց վըտանգաւոր ճակատները վարելու, ճակատներուն ետեւը խրախուսելու, կազմակերպելու:

Հարպիյէի վարժարանը աւարտելէ վերջ

Մեծ պատերազմին մէջ երակները պարպուած Թուրք ազգէն լէգէոններ ոտքի հանեց, Մէհմէտճիքը պատրաստեց, հաշուեց, վճռաբանեց, կռուեցաւ և իրագործեց՝ սիրական ծրագիրը:

Գնդապետ Մ. Քէմալ Չանաքքալէի ռազմաճակատին վրայ

Ան կը խնդէ 1909ի պետական հարուածը և Շէրիաթճիներու խռովութիւնը:

Կռիւը իր սուր, վճռական փուլին մէջ կը մտնէ, Մուտրոսի անձնատուութենէն ետք, 30 Հոկտ. 1918ին, տակաւ կը խորանայ՝ Քէմալականութեան մարմին, ձեւ առնելով:

Անկախութեան պատերազմներու, երկունքի շրջանն է այս:

Քաղաքական կռիւը իր լրումին կը հասնի՝ Մուսթաֆա Քէմալի պետական հարուածով, Ազգ. Գերիշխանութեան հռչակումի ակտով:

Պայքարի վերջին սուր հրրջանը հինգ տարի տեւեց: Օսմանի գահը տապալեցաւ և 1923 տարւոյ Հոկտեմբեր ամսոյ 29րդ օրը Հանրապետութիւնը հռչակուեցաւ:

Աթաթիւրք բացէ ի բաց կ'ամբաստանէր Բատիշահը՝ որպէս դաւաճան:

Զինադադարին հետ, զինուորական գրաւումը հաստատուեցաւ:

Թուրքին հայրենիքը, ազգերու արեւին տակ ազատ ապրելու սրբազան իրաւունքին հակառակ, ապստամբային բանագրաւումներու նշաւակ դարձած էր:

Թուրքիա, յետ պատերազմի պարտուած, պատեհ առիթի կը սպասէր Եւրոպիոյ տիրապետութեան հաշուեյարդարը կատարելու համար:

Հիւանդ մարդը մեռած էր Սէվրի մէջ թաղման կարգը կատարած էին:

«Իբսօ ֆաքթօ» Օսմանեան Կայսրութիւնը որպէս միջազգային գործօն ոչ եւս էր:

Գերմարդ մը պէտք էր կործանած Թուրքիան քաոսէն լոյս աշխարհ, ազատութեան, անկախութեան առաջնորդելու համար:

Ցանկարծ Անատոլուի լեռներէն որոտաց Թուրքին ահաւոր ձայնը, Մուսթաֆա Քէմալի ձայնը...

«Թուրքին հայրենիքը Սուլթանին ագարակը չէ», որոտաց ան, պատռեց Սէվրի վճռագիրը և Թուրքին ազգային—քաղաքական հաւատոյ հանգանակը յայտարարեց համուր աշխարհի:

Սէվրի ակտը, ոխի ու մոլեռանդութեան յիշատակարան մը պիտի մնայ քաղաքական և դիւանագիտական տարեգրութեանց մէջ:

Ինչ ցաւալի բան որ քաղաքակիրթ աշխարհը անվրդով սառն հանդիսատես մնաց Թուրքին դէմ ի գործ դրուած քաղաքական մահափորձին հանդէպ:

Նոր ժամանակներու եղելութեանց մէջ, Բոլոնիական կողոպուտէն ի վեր, ոչ մէկ ազգի դէմ այնքան անարդար խեղդմահ արձակուած է:

Աւելի լաւ բացատրելու համար, թէեւ քիչ մը այլաբանական ձեւով, կարելի է ըսել, որ Գայնարճայէն մինչեւ Սէվռ հոգեւարք

Սալոնիկցի հարիւրապետ Մ. Քէմալ

Սօֆիայի թրք. դեսպանատան զին. կցորդը

ընկող Հիւանդ Մարդուն յուղարկաւորութիւնն ու թաղման կարգը կատարուած էր:

Աթաթիւրք՝ Ղազարոսին յարութիւն տուաւ: Անգլիացիք «տէր մէյքըր աֆ Թըրքէյ» կ'անուանեն զայն: Մեծ Թուրքին գլուխ հանած յեղափոխութեան միջազգային օրէնսդրական և կուլտուրական հրաշալի հետեւանքներուն, մենք ժամանակակիցներս վկայ ենք:

Հանրապետական Թուրքիա, Թաքթիքի մարդուն ձեռակերտն է: Թուրքական ծովի արեւելեան ափերուն վրայ փայլող Թուրք Քաղաքակրթութիւնը այս հոյակապ մարդուն ստեղծագործութիւնն է: Միայն գիրու և լեզուի յեղաշրջութիւնը կը բաւէ զայն դասելու՝ անմահներու կարգը:

Այո՛, Աթաթիւրքի արօթէօզը կը կազմէ՝ նոր ալֆաբէն:

Յեղափոխութիւն մըն է այս, կուլտուրական խորունկ տարողութիւն ունեցող յեղափոխութիւն մը որ ժամանակակից ազգերու պատմութեան մէջ հաւասարը չունի: Երկու խաւարին դարձուած Թուրքը, ղէմայլի

Սիվասի Համաժողովին բացման օրը

Պաղեստինի ճակատին վրայ ընդհ. պատերազմին Երրորդ բանակին ընդհ. հրամանատար

ոստում մը ըրաւ դէպի «առաւելի լո՛յս», դէպի Արեւմուտք:

Աթաթիւրք օրէնք ու գի տուաւ Թուրքին: Քանի աշ խարհակալներ դարերու լեքին մէջ անհետացեր, մո ռացուեր են, մինչդեռ նո Թուրքերէն գիրերը յաւիտենական փառաց պսակը կը կազմեն Անոր:

Այսպէս կը սկսի Թուրքիոյ վերածնունդը: Երախտապարտ ազգը զայն հայրենեաց հայր, Աթաթիւրք անուանեց ու արձանը կանգնեց:

Տեսա՞ծ էք հին Իսթանպուլի եւանկիւնին ծայրը Սարայպուրնու կանգնած ար ձանը: Հոս այս դարաւոր փին մէջ բազմաթիւ թագաւորութիւններ թաղուած են այս արձանին պատուանդանը լիզող Վոսփորին մէ քանի քաղաքակրթութիւններ ընկղմած են, սակայն Ան, համարձակ կը կանգ անանկացած թագաւորութիւններու աճիւններուն վըրայ, իր լայն ճակատը դար ձուցած՝ Սեւ ծովէն փչ մրրիկին, կարծես իր մե ճառերէն մին արտասանել համար ոտքի ելած ըլլա ան:

Անոր տիրապետող ձայ նը Թուրք երիտասարդութեան հոգիին պիտի հնչէ միշտ աւելի բարձր, աւելի հզօր:

Անոր խօսքը կը կազմ յաջորդ սերունդներու «քրէ տօ»ն:

Եզական անհատականութիւն մըն է Աթաթիւրք խաքին ու սիվիլ զգեստ հաւասար արժանիքով կրո յետ պատերազմի մեծ դէմ քերուն մէջ:

Իր մեծագործութիւնն րովը, աշխարհի դատաստա նին և թշնամիներու դ տաստանին առջեւ, առաւ քան արդար և մեծ կը հան դիսանայ Ան:

Հանրապետական Թուրքիա երախտապարտ է Նախագահ Աթաթիւրքի:

Հանրապետական Հայ կուսակցութիւնն ալ մեր հայ րենիքին քաղաքական և ըն կերային զարթօնքին մեծա գոյն ազդակը կը հանդիսա նայ: Հայ կուսակցութիւն տասներեք տարի առաջ հ նեց Աթաթիւրք. մեր տե մօքրասիի ճարտարապետ կազմելիք քաղաքական

ՀԻՄՆԱԾ ԱՐԴԻԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդհ. յարձակողականէն առաջ սպարապետ Աթաթիւրք եւ արեւմտեան բանակի հրամանատար Քամէր Իզէօնիւ միասին

Աթաթիւրք Անատոլու անցած միջոցին

Թուրեհեյլէն պատերազմին յուռնակողականի նախօրեակին Գօճաթէփէ գագաթը

Սպարապետը Իզմիրի մէջ (9 Սեպտ 1922)

Շաւիր. Նախագահի ընտրուած օրը

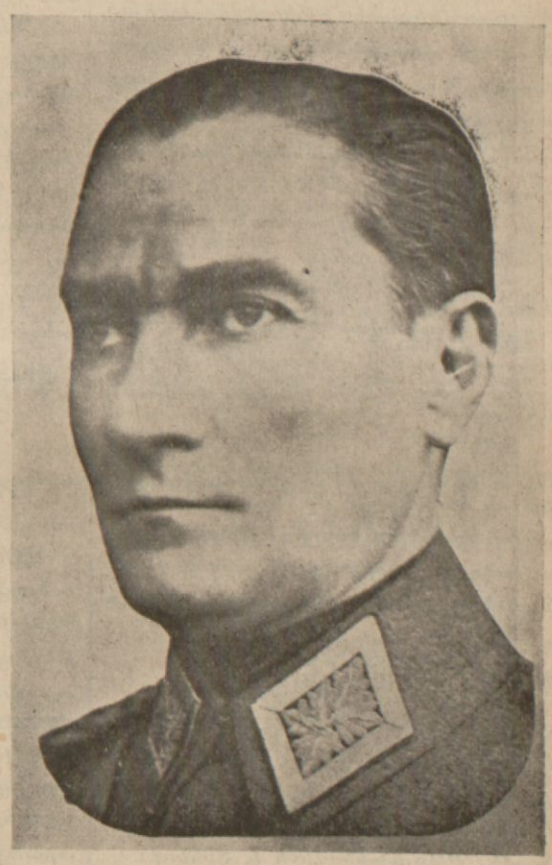

Մարաշահի հագուստով

Չինւորական գործողութիւնները կը վարէ

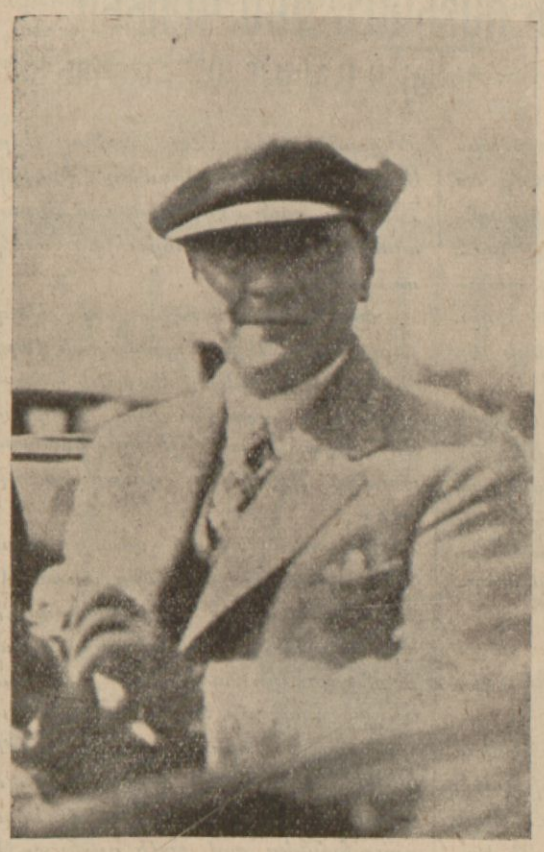

Շաւրապետու թեան Նախագահը հանգիստի պահուն

Ամսաթիւը Աթաթիւրք ազգային ժողովին կը ներկայացնէ. վերապատուելիները ազգինն է, ուրիշն Գամուխթայը կառավարութիւնը հակակշռելու, քննադատելու, անվստահութիւն յայտնելու և զայն տապալելու իրաւասու ամենաբարձր օրէնքին հիմնարկութիւնն է։

Բամալ Աթաթիւրք, իր կուսակցութիւնը դրաւ իր իրաւական և օրինական շաւիղին վրայ։ Ահա՛, Քէմալիստ ոէժիմը տիքթատօրութիւն համարողներուն կատեգորը հերքող աւելի մեծ փաստ մը։

Թուրք Հանրապետութեան, խաղաղութեան, հինարարութեան և լոյսի քաղաքականութիւնը, մեր մեծ պետական մարդուն իսկական Ինէօնիւի քաղաքական ծրագրին հիմը կը կազմէ։

Բոլորով սրտիւ, մեր բոլոր ուժովը կը ծառայենք մեր կառավարութեան։

Ազգութ ժողովին ու պետութեանը մէջ ես մեր Հանրապետութեան բարձրացած դիրքը կը պարտինք մեր կառավարութեան։

Հոս, քանի աւելը ներկայացաւ անգամ մըն ալ մեր յարգանքի պարտքը պէտք է հատուցանենք մեր պետական մեծ մարդուն Իսմէթ Ինէօնիւի։

Իսմէթ Ինէօնիւ անունը Աթաթիւրքականութեան պաղտնի պահանգիտութեան հարատակը, խաղաղութիւն, ապահովութիւն և ուղղամտութիւն կը նշանակէ։

Կեցցէ՛ Քամալ Աթաթիւրք։

Կեցցէ՛ Իսմէթ Ինէօնիւ։

Կեցցէ՛ մեր երես Բանակը։

Կեցցէ՛ Թուրքիա։

Մեր սիրելի հայրենիքին մէջ հանրապետական ոէժիմին հաստատումէն մինչեւ այսօր ըլան 13 տարիներ սահեցան։

«ԺԱՄԱՆԱԿ»

ակցութեան սկզբունք ներուն չուրջ՝ ժողովրդին հետ երկարօրէն չփման մէջ մնալով, իր ծրագիրը բացայայտ կերպով պարզեց։ Աթաթիւրքի ծրագիրը շատ կարճ ժամկէտի մը մէջ կը բիւրեղանայ. արեւին տակ ազատ ըլլալ և խաղաղութեամբ ապրիլ։ Այո՛, Օսմանեան կայսրութիւնը քանդելով մեր հայրենիքի ամբողջութեան հիմը դնող անձնաւորութեան մահուան թաղումին մասնակիցը միմիայն մէկ խնդիր ունէր, որ հետեւեալն է. Բոլոր հայրենակիցներու ազատութիւնը և հաւասարութիւնը, այնքան թուրք հայրենիքին անկախութիւնը ապահովելու նպատակ գոյութիւն չի կրնար ունենալ»։ Հանրապետական Հալք կուսակցութեան ծրագիրը Քէմալիզմի գաղափարաբանութեան պլաթֆորմն է։ Պայքարի մարդը գաղափարական կռուին մէջ ալ չիտակ և անկողմնակալ մնաց։ Հանրապետական Հալք կուսակցութիւնը անոր ստեղծած գեղեցիկ մէկ գործն է։ Փոխադարձաբար կուսակցութիւնը, ինչպէս ըսինք, իր լիտըրին՝ իրեն հանդէպ ցոյց տուած վերաբերումին արժանի կեցուածք ցոյց տուաւ, անխախտ հաւատարիմ անոր հաւատարիմ մնաց։ Կրնանք պնդել թէ մէկ կուսակցութիւնով կառավարուող պետութեանց մէջ, Քէմալիսթ ոէժիմը, այսինքն Թուրք պայի ամէնէն ազատական պետական սիստեմն է։ Սակայն, արտաքսմանի մէջ մնալով մեր ոէժիմը խծբծողներ քիչ չեն. տարակոյս չկայ որ Թուրք ոէժիմը իր ուղղութիւնն ու ներշնչումները Քէմալ Աթաթիւրքէն կ'առնայ. սակայն այստեղ սիկոփաթոր չկայ. «Ո պիզէն պիրի տիր». այո՛, մեզմէ մէկն է անոր Թուրք ոէժիմը Քէմալական գաղափարաբանութեան տեսականէն վրայ կառուցած է. Թուրք ոէժիմը այն տեսակ ոէժիմ մըն է ուր վերապետը ազգն է, իշխանութիւնը ազգին ձեռքն է. մէկ խօսքով Թուրքիա տէմօքրասի է, ռամկավարութիւն է։

Թուրք ոէժիմը ազատամիտ պետականութեան երէք սկզբունքներուն կրթնած է. խորհրդարանականութեան այսինքն բաւարարութեամբ, անձին ազատութիւնը և սեփականութիւնը։

Այո՛, նոր Թուրք ոէժիմը ազգայնական է, սակայն Թուրք ազգայնականութիւնը չովէն և նեղ միտքով գաղափարներէն չի ներշնչուիր։ Անոր խէօվժիլ աղբիւրը, Քէմալականութիւնն է, պետական և ընկերային ամենաբարձր Վարդկայնութիւնն է։

Մեր օրերու համամարդկային հիւմանիթէն է Քամալ Աթաթիւրք։ Թուրք ազգայնական գաղափարաբանութիւնը ո՛չ ընկերվարութեան կը յենու, ոչ ալ բոնապետութեան. հին ոէժիմներու «Բաժանենք ալ տիրեսցէ» քաղաքականութիւնը տեղ չունի Քէմալիսթ Թուրքիոյ մէջ։ Հոս չկան Իսլամ և ոչ-Իսլամ խոտոր, չկա՛յ «միլլէթի հաքիմէ», այլ ազատութիւն և հաւասարութիւն կայ. Թուրքիա «ազգերու տէրութիւն» չէ, այլ «ազգայնական Հանրապետութիւն». Թուրքիոյ մէջ ազգային միութիւնը այլեւս իրականացած կարելի է համարել։

Իսմէթ Ինէօնիւ զօրավարը «Թուրք հայրենակիցը ո՞վ է» հարցումին հետեւեալ պատասխանը կուտայ.

— «Այն Թուրքը որ իր հայրենիքը գործնապէս կը սիրէ և իր Թուրք ըլլալը՝ պարծանք կը համարէ. ահա՛ Թուրք հայրենակիցը. շատ բնականաբար Թուրք հայրենակցութենէն ծնող բոլոր իրաւանց լիովին տիրանալու կը բաւէ ասիկա։

Երբ ոևէ հայրենակից կ'աշխատի և իր անձին վրայ ինկած պարտականութիւնը կը կատարէ, ան, ինծի նման բոլոր իրաւունքներուն կը տիրանայ»։

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

ՓԱՌԱՒՈՐ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՆՈՒԿՕՍԼԱՒ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ԻՐ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ Մ. ՍԹՈՅԱՏԻՆՈՎԻՉԸ

Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ նոյն ճաշկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ բարեկամ հիւրին

ԱՆԳԱՐԱ 28.— Հանրապետութեան Նախագահ Աթաթիւրք այսօր ժամը 15.30ին ընդունեց բարեկամ և դաշնակից Եուկօսլաւիոյ վարչապետ Տօքթ. Սթօյատինովիչը: Այս ընդունելութեան ներկայ գտնուեցաւ արտաքին գործավար Տօքթ. Թէվֆիք Րիւշտիւ Արաս:

ԱՆԳԱՐԱ 28.— Տօքթ. Սթօյատինովիչ և տիկինը ու անոնց ընկերակցող արտաքին նախարարութեան մասնաւոր դիւանին տնօրէնները այս առտու ժամը 10.30ին մասնաւոր կառախումբով հասան հոս:

Դիմաւորելու համար կայարան եկած էին վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ, արտաքին գործավար Թէվֆիք Րիւշտիւ Արաս, Անգարայի կուսակալը, Եուկօսլաւիոյ դեսպանն ու դեսպանատան պաշտօնէութիւնը և ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ:

Երբ մեծայարգ հիւրերը կառախումբէն վար իջան, զին. նուագախումբը նուագեց եուկօսլաւ և թուրք ազգային քայլերգները:

Եուկօսլաւ վարչապետը՝ իրեն յատկացուած Անգարա Բալասը գնաց և հոն պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, եուկօսլաւ դեսպանին հետ այցելեց վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւի և արտաքին գործավար Թէվֆիք Րիւշտիւ Արասին, որոնք փոխադարձ այցելութիւն տուին Տօքթ. Սթօյատինովիչի:

Եուկօսլաւ դեսպան Մ. Լազարեվիչ ցորեկին պատրաստած էր մասնաւոր հացկերոյթ մը, որուն ներկայ գտնուեցան եուկօսլաւ վարչապետն ու անոր ուղեկիցները և որուն մասնակցեցաւ նաեւ Պելկրատի թուրք դեսպան Հայտար Աքթայ:

Իրիկուան հացկերոյթը

Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ և Տիկինը այս իրիկուն Անգարա Բալասի մէջ հացկերոյթ մը սարքեցին ի պատիւ Եուկօսլաւիոյ վարչապետ Տօքթ. Սթօյատինովիչի և Տիկնոջ:

Վարչապետը սեղանին վրայ ճառ մը խօսելով վեր հանեց թուրք և եուկօսլաւ բարեկամութեան դերը աշխարհի խաղաղութեան գործին մէջ և իր բաժակը պարպեց եուկօսլաւ թագաւոր Բեթար Բ.ին, խնամակալ Բավէլ իշխանին և Տէր և Տիկին Սթօյատինովիչի կենաց:

Եուկօսլաւ վարչապետը պատշաճ արտայայտութեամբ պատասխանեց գեղեցիկ ճառով մը և իր բաժակը պարպեց ի պատիւ Հանրապետութեան Նախագահ Քամալ Աթաթիւրքին, Թուրքիոյ Հանրապետութեան բարձրացման և Իսմէթ Ինէօնիւի ու Տիկնոջ կենաց:

ԱՆԳԼԻԱ-ԳԵՐՄԱՆԻԱ-ԻՏԱԼԻԱ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՖՐԱՆՍԱՆ ԲԱ՞ՑԸ ԿԸ ԹՈՂՈՒՆ

ՊԵՐԼԻՆ 28.— Լոնտոնի Գերման դեսպան Ֆոն Ռիպէնթրոփ, իր պաշտօնատեղին ժամանելէ յետոյ յայտարարած է որ, Գերմանիա կը բաղձայ գործակցիլ Անգլիոյ հետ և կը յուսայ թէ Անգլիոյ ժողովուրդը նոյն զգացումները կը տածէ Գերմանիոյ հանդէպ: Այս մասին Լոնտոնի «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'ըսէ.— Անգլիա ալ նոյն կարծիքը ունի: Անգլիացի ժողովուրդը Գերմանիոյ հետ բարեկամութեան արժէքը գիտէ:

Եւրոպայի բարօրութեան համար Գերմանիոյ և միւս դրացիներուն հետ գործակցելու պէտք կայ: Բարիզի թերթերէն «էքօ տը Բարի» ալ կը գրէ.— Անգլ-Գերման համաձայնութիւնը սկսած է այս երկու երկիրներու միջեւ կնքուած նաւային համաձայնութեամբ: Կը թուի թէ հետզհետէ մարմին կ'առնէ այս համաձայնութիւնը:

Հաւանաբար Գերմանիոյ միջնորդութիւնը բնականոն պիտի դարձնէ միջերկրական Անգլ-Իտալ. յարաբերութիւնները: Նոյն թերթը ի վերջոյ մտահոգութիւն յայտնելով կ'աւելցնէ.—

Լոնտոն-Պերլին մերձեցումը շատոնց առաջին փուլերը անցուցած է: Ֆրանսա բացը թողուելու վտանգին մէջ կը գտնուի:

ՊԵՐԼԻՆ 28.— Ֆրանս. դահլիճը բացառիկ նիստ մը գումարելով, 5 միլիառ ֆրանք տրամադրած է Ֆրանսայի օդային պաշտպանութիւնը զօրացնելու համար: Իբր այդ Ֆրանսա 1000 նոր օդանաւ պիտի շինէ նոր օդակայաններ պիտի հիմնէ և հիներն ալ պիտի մեծցնէ: Սաւառնորդներութիւն ալ նոյն համեմատութեամբ պիտի աւելցուի:

ՔԱՐՕԼ ԹԱԳԱՒՈՐ ԲՐԱԿԱՅԻ ՄԷՋ

ԲՐԱԿԱ, 28.— Ռումանիոյ Քարօլ Թագաւորը և հետեւորդները ժամը 9,15ին հոս հասան և կայանը դիմաւորուեցան Հանրապետութեան Նախագահ Պէնէշի և բազմաթիւ անձնաւորութեանց կողմէ: Թնդանօթի 21 հարուածներ արձակուեցան:

ՄԱՏՐԻՏԻ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՕՂԱԿԸ

ՕՐԷ ՕՐ ԿԸ ՍԵՂՄՈՒԻ

ԹՕԼԷՏՕ 28.— Ազգայնական ուժերը, երէկ մեծ յարձակողականի մը անցան Թօլէտոյէ Մատրիտ ճամբուն վրայ և արդէն իսկ 10 քիլոմէթր առաջացած են Իլլէսքասէ:

ՍԷՎԻԼ 28.— Զօր. Քէզափի 6000 հոգիէ բաղկացեալ ուժերը, Իլլէսքասի դէմ երեք օրուայ յարձակումէ մը յետոյ, պարտութեան մատնուեցան:

Ազգայնականները կատարելապէս նահանջի մատնեցին զանոնք որ տեղւոյն վրայ թողուցին աւելի քան 1000 մեռեալ:

Ընդհ. յարձակողականը սկսաւ

ՄԱՏՐԻՏ, 28.— Մատրիտի դէմ հարաւ. ճակտի վրայ մեծ յարձակողականը սկսաւ: Ազգայնական երեք զօրասիւներ՝ հրետանիներու, թանքերու, օդանաւերու և հեծելազօրքի օժանդակութեամբ կը քալեն մայրաքաղաքին վրայ: Արդէն իսկ գրաւուած են առաջին նպատակակէտները: Հինգ գիւղեր գրաւուած են: Ազգայնական ուժերը մուտք գործած են Մատրիտի օդակայանէն 12 քիլոմէթր հեռու գտնուող Թօրիժօն վայրը: Ժամը 14ին զօր. Վարէլայի բանակը գրաւած է Մատրիտի հարաւակողմի բոլոր ճամբաները:

ԼՈՆՏՈՆ, 28.— Չէզոքութեան յանձնաժողովի Սովետ պատուիրակներու կողմէ Մոսկուայէ ուղղուած լուսաբանութիւնը դեռ չէ հասած: Հաւանական չէ որ Սովետները մասնակցին չէզոքութեան յանձնաժողովի այսօրուայ նիստին, որու ընթացքին պիտի քննուին Մատրիտի նոր ամբաստանութիւնները Գերմանիոյ և Իտալիոյ դէմ:

Միւս կողմէ կը հերքուի որ ռազմանիւթ բեռցած սովետ նաւեր անցած են Սուէզի ջրանցքը:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԴԷՄ

ԾԱՆՐ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶ, 28.— Վարչապետին որոշումով, ֆրանս. բանակի սպարապետ զօր. Կամըլէնի քննութեան պիտի յանձնուի ներքին նախարար Սալէնկրոյի զին. թղթածրարը: Այս վերջինը թշնամիին կողմը անցած ըլլալու և այս պատճառաւ պատերազմական ատեանի մը կողմէ ի բացակայութեան մահուան դատապարտուած ըլլալու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուի:

"ԹԱՐԱՍ ՊՈՒԼՊԱ,, ՄԻՆԷ ՍՈՒՄԷՐԻ ՄԷՋ

Դացէ՛ք տեսէ՛ք այս մեծ ֆիլմը

«Ժամանակ»ի պատմուածքը

"ԻՆՉՈ՞Ւ ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՉԵՍ ԳՐՈՒԻՐ...,,

Գրեց՝ ՎԱՀՐԱՄ Ա. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

— Ֆուլիկ թոռնիկս է, անիկա հետ կ'առնեմ, 705 տան դէմը ես ծանօթ մը ունիմ, Բերուզ հանըմ, անոր եչ. օր այցելութիւն մը կուտամ, եթէ միասին գան, մէկ պատկեր իսկ եթէ զատ զատ գան երկու պատկեր առնել տալով, քեզի կը բերեմ:

— Շնորհակալ կ'ըլլամ, տիկին ըսաւ Աչխէն և ոտքի ելաւ: Մեկնելու պահուն երկրորդ հինգ ոսկինոց մը եւս երկարեց միջնորդուհիին և զուարթ տպաւորութեան տակ իր Մաչքայի աբբըթմանը վերադարձաւ:

Շաբաթ էր այդ օրը: Մինչեւ հինգշաբթի ամէն ինչ իր բնականոն վիճակով ընթացաւ:

Մինչ այդ, միջնորդ Աղաւնի Աբգարին հաւանութիւնը առաւ իր տան մէջ հանդիպում մը ունենալու մասին Աչխէնի հետ յառաջիկայ շաբաթ ժամը 2-4ի համար: Իսկ հինգշաբթի օրը Թոռնիկը Ֆուլիկը հետ առած, ցերեկուան ժամը 12էն սկսեալ Սըրա Սէվլի Սօղանճը Չըգմազ փողոցին 705 թիւ տան դէմը գտնուող Բերուզ անուն իր պաշտօնակցուհիին տունը առանձնացաւ:

Ժամերը կը սահէին նոյն հինգշաբթի օրը. Աչխէն սրտատրոփ վայրկեանները համրելով Աղաւնի հանըմի գալուն կը սպասէր: Իսկ բանիբուն միջնորդուհին ալ միեւնոյն սրտահատումով 705 տան դուռը կը դիտէր:

Սպասումը երկար չտեւեց: Ժամը 4ին ինքնաշարժ մը կանգ առաւ 705 թիւ տան առջեւ: Ի՞նչ նպաստաւոր պարագայ: Շարժավարի հետ դրամի յարմարցումին առիթով, Արուսեակ Աբգար բոպէ մը կանգ առին: Պահը հրաշալի էր: Ֆուլիկ երկու ֆիլմեր առաւ, մէկուն մէջ ինքնաշարժն ալ կ'երեւնար, իսկ միւսին մէջ երկու դաւաճաններ քով քովի դրան առջեւ դուռին բացուելուն սպասումի դիրքին. մէջ, իրարու երես առ երես դարձած և քովնտի կանգ առած կենքենային:

Միջնորդուհին խանդավառուեցաւ այս դիւրաւ ձեռք բերուած յաջողութենէն և իբրեւ գործի մարդ մտածեց՝ ֆիլմերը Աչխէնին տանելու տեղ՝ ուղղակի լուսանկարչատան մը տանիլ և սովորական քարթերու մեծութեան վերածել տալով վեցական օրինակ ապպրել՝ մինչեւ շաբաթ առաւօտ ժամը 12ին յանձնելի: Չէ՞ որ նոյն շաբաթ օրուան ժամը 2ին Աչխէն հանդիպում մը պիտի ունենար՝ իր կարգադրածին համաձայն՝ իր տանը մէջ: Եւ դեռատի խաբուած կինը նոյն լուսանկարները Աբգարին ցոյց տալէ զատ, ուրիշ ի՞նչ նպատակի պիտի ծառայեցնէր: Այսպիսի «խուշկիւզարութիւն» մը տարակոյս չկայ թէ իրեն համար տարբեր նոր վարձատրութիւն մըն ալ պիտի ապահովէր:

Այս մտածումով իսկոյն դուրս ելաւ Ֆուլիկի հետ Բերուզ հանըմի տունէն: Թոռնիկը տուն ղրկեց և ինք ուղղակի յայտնի ֆիրմայի մը դիմելով, իր ծրագրած ապպրանքները ըրաւ, պահանջուած գումարը և առանց այլ և այլի կանխիկ վճարեց և իսկոյն հանրակառք մը առնելով, Մաչքա ուղղուեցաւ: Երբ Աչխէնի յարկաբաժինը եկաւ, ժամը հինգ ու կէս եղած էր: Դեռատի կինը անհամբեր ու ջղայնոտած՝ իրեն կ'սպասէր: Միջնորդուհին մանրամասնօրէն, իր բերնին ջուրերը վազցնելով պատմեց ու նկարագրեց իր կատարած առաքելութիւնն ու «խշկիւզարութիւնը»: Աչխէն իբր լուսանկարներուն ծախք՝ հինգ ոսկինոց մըն ալ միացուց իր խոստացած տասը ոսկիի գումարին և ըսաւ թէ շաբաթ ժամը 10ին պիտի գար Թագսիմի քովնտի փողոցներէն մէկուն մէջ գտնուած իր բնակարանը:

Անդրադառնալով սահմռկեցուցիչ իրականութեան թէ նոյն պահուն իր ամուսինը կը գտնուի այս ինչ տունը, ծանօթ ու յարգուած հեռաւոր ազգականի մը դաւաճան կնոջը հետ, խենդենալը բան մը չէր: Պահ մը մտածեց իսկոյն պահականոց երթալ և ոստիկաններով «պասգըն» մը տալ 705 թիւ տան: Սակայն ետ կեցաւ իր այդ մտածումը գործադրելէ: Հապա եթէ տունը փախուստի ճամբաներ ունի... և կամ հապա եթէ սխալի մը զոհ գացած է միջնորդուհի Աղաւնի և այդ օրուան Միխակի [...] կերուհին Արուսեակը չէ: Հարու[...] անվրէպ իջեցնելու համար լու[...] նկարները տեսած ըլլալու և իր գր[...] պանին մէջ զանոնք ունենալու [...]

Կիներու մէջ հազուադէպ[...] տեսնուած համբերութիւնով ճամ[...] դրաւ Աղաւնի հանըմը, կատար[...] հանգարտութիւն մը կեղծելով [...] գակը զարկաւ, կանչեց սպասու[...] յանձնարարեց որ իսկոյն ընթր[...] պատրաստէ: Հապճեպով ճաշեց [...] դուրս ելաւ թեթեւ արդուզարդ ընելէ ետքը: Հանրակառք մը [...] նելով Թաքսիմ իջաւ, Հոն կր[...] փորձուեցաւ Սըրա-Սէվլի երթալ [...] տիկաններով, սակայն չափաւոր[...] իր կատաղութիւնն ու վրէժի [...] ցումը, նախապէս կազմած ծրագր[...] համաձայն, Աղաւնի հանըմի [...] գնաց:

Աչխէն ներս մտնելուն պէս[...] ռանց ոչնչաբանութիւններով ժամ[...] վաճառ ըլլալու:

— Աղաւնի հանըմ, ըսաւ, [...] գիշեր Ֆուլիկը ինծի կրնա՞ս վ[...] հել:

3 (Շար.)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԷՍՔԻՇԷՀԻՐԻ ԱՂԷՏԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՇՕՖԷՕՐԻՆ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒՄԸ

ԷՍՔԻՇԷՀԻՐ, 28. — Օթօպիւսի աղէտին քննութիւնը կը հաստատէ թէ քաղաքներու միջեւ բանող օթօպիւսներուն ապասրկութիւնը շատ անճարակ մարդոց ձեռքը յանձնուած է։ Վերջին աղէտին պատասխանատու շօֆէօրը կ'ըսէ. — Ես 12 տարուան շօֆէօր եմ, զինուորութենս նոր արձակուեցայ եւ այս օթօպիւսը առնելով գործի սկսայ։

Կառափնումին գալը չտեսայ, երբ երկաթուղիի ճամբան եկայ, օգնականս Մուհիտտին ըսաւ. — «Փախի՛ր, կառափնումը կուգայ կոր», բայց գործը գործէն անցած էր, չկրցայ ազատել օթօպիւսը եւ պատահեցաւ այս աղէտը։ Սուտ է թէ ուղեւորները ինծի իմացուցին կառափնումին երեւալը, «կառափնումը կուգայ կոր» ըսելով։

Աղէտին վայրը, գետինը փռուած թեւերուն, սրունքներուն, գլուխներուն եւ իրաններուն քննութիւնը կը շարունակուի մեռեալներուն ինքնութիւնը հաստատուելէ վերջը պիտի կատարուի անոնց թաղումը։

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ տոմսակավաճառ Հայրի երէկ մեռաւ հետեւեալ պարագաներուն տակ։ Սիրքէճի—Եէտիգուլէ երթեւեկող հանրակառքը երբ Սամաթիա հասաւ, Հայրի պատուհանէն հանրակառքին եռանէն կախուած ըլլալով վար իյնալու ու երբ գլուխը դուրս հանելով ուզեց այդ տեղը վար իջած ըլլալը տեսնել, դիմացէն եկող հանրակառքին ելեկտրական սարքին ուժգնօրէն զարնուեցաւ Հայրիի, որ անմիջապէս վիրաւորուեցաւ գունէն եւ քիչ ետքը մեռաւ հիւանդանոցին մէջ։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ջուր ծախողները այսուհետեւ պիտի պատժուին։ Այս գործին համար կարգուած է երկու քննիչ, որոնք քաղաքին ամէն կողմը պիտի պտտին եւ պիտի տեղեկագրեն եթէ խանութներուն մէջ խարդախուած ջուր գտնեն։

ՓՈԽԲՐԱՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ եւ օտար վարժարաններու ուսուցչական կազմին ցանկերը վաւերացուած են կրթական տնօրէնութեան կողմէ եւ մինչեւ երկուշաբթի պիտի ղրկուին Իսթանպուլի կրթական տնօրէնութեան։

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ամսագլուխը կիրակի օր գալուն պատճառով, կառավարական պաշտօնեաները երկուշաբթի օրը պիտի ստանան իրենց ամսաթոշակը։

ԳԵՐՄԱՆ նաւատորմէն «Էմտէն» զրահանաւը մեր նաւահանգիստէն անցնելով պիտի երթայ Վառնա եւ երկու օր հոն մնալէն ետքը երկուշաբթի օրը պիտի դառնայ Իսթանպուլ եւ պիտի մնայ ութը օր։ «Էմտէն» մեր նաւահանգիստը պիտի մտնէ երկուշաբթի առտու ժամը 10ին։ Թնդանօթի հարուածով պիտի ողջունէ եւ փոխադարձ պիտի ողջունուի թնդանօթի հարուածներով։ Մարմարայի հրամանատարը պիտի այցելէ ծովակալին, որ փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ գերման հրամանատարին։

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ կրթական տնօրէնի օգնական կարգուեցաւ Թօքատի կրթական տնօրէն Բիւշտիւ։

ԳԵՐՄԱՆ մամուլի Ընդհ. Տնօրէն Ալֆրէտ Հանրապետութեան տօնին Անգարա գտնուելու համար երէկ Իսթանպուլ ժամանեց եւ Թորոս ճեպընթացով մեկնեցաւ Անգարա։

ՉԱՆԱՔՔԱԼԷԻ մէջ մեռնող գերման զինուորներուն ոսկորները Թարապիա գտնուող գերման գեսպանատան պարտէզը փոխադրել որոշուած ըլլալով, գերման գեսպանատան զին. կցորդին առաջնորդութեամբ մարմին մը երէկ Չանաքքալէ գնաց հսկելու համար ոսկորներուն փոխադրութեան գործին։

ՍՈՎԵՏՆԵՐԸ

ԵՒ ՉԵԶՈՔՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ 28. — Թաս. — «Բրավտա» թերթը առաջնորդողի մը մէջ բուռն կերպով կը յարձակի Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովի նախագահ Լորտ Փլիմութի դէմ եւ զայն կ'ամբաստանէ իբրեւ թունդ կողմնակից եւ կ'ըսէ մասնաւորաբար յանձնաժողովը բնականաբար կրնայ շարունակել իր աշխատութիւնը չէզոքութեան քօղէտի խաղալու, բայց պէտք չէ յոյս դնել որ Սովետները կրնան մասնակցիլ անոր։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒՍ ՊԻՏԻ ՃԱՆՉՆԱՅ

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ 28. — Լաւատեղեակ շրջանակները այն համոզումը ունին որ կառավարութիւնը ի մօտոյ մասնակի կերպով պիտի ճանչնայ Եթովպիոյ գրաւումը Իտալիոյ կողմէ։ Ատիս-Ապապայի Անգլ. գեսպանատունը պիտի վերածուի ընդհ. հիւպատոսարանի։ Անգլ. կառավարութիւնը առանձինն չպիտի կատարէ Ֆրանս. եւ Ամերիկեան կառավարութեանց հետ։

ԳԵՐՄԱՆ ԵՒ ԻՏԱԼ.

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՌՈՄ 28. — «Թէվէրէ» թերթը կը յարձակի Ֆրանս. եւ անգլ. թերթերուն վրայ, որոնք կ'ըսեն թէ գերմանեւիտալ. տեսակցութիւնները յարձակողական գաղտնի նպատակներ հետապնդած են։

Այս թերթը կը յարձակի նաեւ օտար այն թերթերուն դէմ, որոնք կը յայտարարեն թէ տեսակցութիւնը ոչ մէկ արդիւնքի յանգած է։ Կը թուի թէ, կը գրէ, Եւրոպայի արեւմտակողը այլեւս գոյութիւն չունի միջազգային գործակցութիւն մը, որ զուտ տեսական կամ զուտ յարձակողական չըլլայ։ Միայն յայտնի է Ժընեւի նստաշրջաններուն մէջ կատարուած քաղաքական մեքենայութիւնները։

Այս երկու երիտասարդ եւ զօրաւոր ազգերը, Գերմանիա եւ Իտալիա պէտք չունին պատերազմ մը շղթայազերծելու ո և է մէկու դէմ։ Այն դրութիւնը, որով երիտասարդ ժողովուրդները կ'ուզեն ապահովել եւրոպական խաղաղութիւնը կը համապատասխանէ Եւրոպայի նոր անհրաժեշտութեանց։ Ասիկա խաղաղութեան դրութիւնն է։

ՃԻՒՐՄԸ ՄԵՇՀՈՒՏԻ դատարանը երէկ մէկ ամիս բանտարկութեան դատապարտեց բեռնակիր Ալի Օսմանը, որ ապտակ մը իջեցուցած էր բեռնակիր Եուսուֆի, բարկանալով որ այս վերջինը չէր կրցած իր կռնակը բեռցնել բեռ մը եւ պատճառ եղած էր անոր վար իյնալուն։

ԳԱՏԸԳԻՒՂ, Րիզա Փաշայի կողմը ծովեզերքի աւազուտին վրայ տարի մը առաջ խեղդուած գտնուած էր Վահիտ անունով 18 տարեկան երիտասարդ մը եւ վիզը մէջքի գօտի մը անցուած։ Երկար փնտռտուքներէ վերջ երեւան եկան ոճրագործները Էլիֆ եւ Շապան, որոնք ոստիկան քոմիսէր Զիայի առջեւ խոստովանեցան իրենց գործած ոճիրը, բայց երէկ ուրացան Ծանր Պատիժներու դատարանին առջեւ։ Դատավարութիւնը յետաձգուեցաւ, քննելու համար ամբաստանեալներուն ըրած խոստովանութեան պարագան։

ՍՈՎԵՏ գեսպան Գարախան որ ամիսէ մը ի վեր արձակուրդով Եւրոպա կը գտնուէր երէկ առտուան կառախումբով Իսթանպուլ եկաւ եւ իրիկուան կառախումբով մեկնեցաւ Անգարա։

ԳԱՀԻՐԷ 28. — Բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան Եգիպտոսի վարչապետ Նահաս Փաշայի եւ Հիճազի արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Անդրյորդանանի Էմիր Ապտուլլահն ալ Գահիրէ կը գտնուի այս պահուս։

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ ՀՈԳԱՑՈՂ ԲԱՐԵՍԷՐՆԵՐԸ

Ազգ. Խնամատարութեան ատենապետ Տիար Մկրտիչ Իւթիւճեան եւ գանձապետ Մելիքօֆ Բիլանեան տեսնելով որ Սկիւտարի որբանոցի 60է աւելի որբերը հին ու պատռտուած կօշիկներ հագած են, բարեսէր հայ կօշկակարներու դիմած եւ անոնց կօշիկները ապահոված են։

Այս գործին իրենց օժանդակած եւ նախաձեռնարկ եղած են կօշկակար արհեստաւորներէ Տեարք Սմբատ Յովհակիմեան, Յարութիւն Քէրէսթէճեան եւ Արսէն Արսէնեան։ Իսկ Մեծ Շուկայի ու Մէրճանի կաշիի վաճառականներէն բաւական քանակութեամբ կաշի եւ նախանիւթ հայթայթած է Տեարք Նշան Խնդիրեան, Սարգիս Եանըրմեանի եւ Նուպար Եէկէնեանի նախաձեռնութեամբ։

Առանցմէ զատ Ալթըրբարմագ կաշիի մեծ վաճառատունն ալ բաւական կաշի նուիրած է։ Գովելի է այս բոլոր նուիրատուներու բարեսիրական ընթացքը, որով կ'ուրախացնեն անհայր ու անմայր որբուկները։

ԷՍԱՅԵԱՆ ՎՐԺ.ի աղքատիկ ուսանողներու ցերեկուան ճաշը պիտի սկսի տրուիլ յառաջիկայ Բշ. օր, Նոյեմբեր 2ին, ինչպէս որոշած է Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդը իր երէկ իրիկուան նիստին մէջ։

ՖԷՐԻՔԷՕՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ՄԱՐՄՆՈՅՆ

Տարեդարձի եւ մատաղօրհնութեան հանդէսները

Աղքատախնամ մարմինս իր տարեդարձին տօնակատարութեան առթիւ կազմակերպած է մատաղօրհնութեան մասնաւոր հանդէս, յառաջիկայ Նոյեմբեր 22ին Կիրակի օրը։ Այս առթիւ պիտի պատարագէ եւ քարոզէ Գեր. Տ. Գէորգ Արք. Արսլանեան, եւ յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի Աղքատախնամին օժանդակող բոլոր բարեսէր թաղեցիներու եւ հեռաւոր բարերարներու ննջեցելոց հոգիներուն ի հանգիստ։

Ս. Պատարագի բազմաձայն երգեցողութեանց եւ բոլոր հանդիսութեանց պիտի մասնակցի Ս. Վարդանանց երգչախումբը իր ամբողջական կազմով։

Շաբաթ երեկոյ տեղի պիտի ունենայ մատաղցու ոչխարներու գինման սովորական արարողութիւնը, նախագահութեամբ պատարագիչ Սրբազան Հօր։

Այս առթիւ կը հրաւիրուին հեռաւոր եւ մօտաւոր բոլոր բարեսէր թաղեցիներ, քոյր կազմակերպութիւններ իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ յարգանքի սոյն հոգեւոր արտայայտութեանց։

Մատաղցու ոչխար կամ աքաղաղ նուիրել փափաքողները կրնան յանձնել ամէնէն ուշ մինչեւ Նոյեմբեր 21, Շաբաթ օր, եկեղեցիին բակը, կամ գանձապետ Պ. Օննիկ Ամպարճեանի, Ղալաթիա Մահմուտիէ ճամբայ թիւ 47։

Սկզբ. Ժամերգութեան 8, Ս. Պատարագ 10ը։

Ընդունելութիւն Ալաճաճեան սրահը։

1—8

ՀԱԿԱՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՀՈՍԱՆՔԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ 28. — Համայնավարութեան դէմ, ազգ. եւ կաթոլիկ շրջանակներու կողմէ կազմակերպուած հաւաքոյթի մը մէջ, որու մասնակցած են 10,000 անձեր, Ֆէրնաս Լօրան ըսաւ, որ համայնավարութիւնը վարդապետութիւն մը չէ, այլ ոճիր մը, որ պէտք է օրէնքէ դուրս հռչակուի։

ՀՐՇԷՋՆԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

ԲԱՑՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵՑԱՒ ՄԵԾ ՇՈՒՔՈՎ

Վարժարանին բացումէն տեսարան մը

Հրշէջ գունդին Ֆաթիհի դպրոցին ու կառատան բացումը տեղի ունեցաւ երէկ մեծ հանդէսներով, ներկայութեամբ կուսակալին, քաղաքապետութեան պաշտօնեաներուն, ընդհ. դատախազին եւ ուրիշ բարձրաստիճան անձերու։

Հանդէսը բացաւ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղ։ Խօսեցաւ հակիրճ ճառ մը եւ վեր հանեց հրշէջ գունդին յառաջդիմութիւնը։ Յիշեց թէ հրշէջներու վարժարանի հիմնարկութիւնը ցոյց կուտայ թէ «Թուլումպաճիներու օճախը» գիտական կեդրոնի մը վերածուած է։

Յետոյ ներկաները այցելեցին վարժարանին բոլոր ներքին մասերը եւ կիրարկուած նոր մեթոտները։ Պատերուն վրայ կարմիր, կանաչ եւ դեղին գոյն տուող ազդներ դրուած են եւ հրշէջ զինուորներն ալ այդ երեք գոյներով խումբերու բաժնուած են։ Եթէ պահակ սպասողը կարմիր գոյնով գործիքին աղեղին վրայ դպի այս գոյնով զանգակը պիտի հնչէ եւ կարմիր խումբին զինուորը անմիջապէս արթննալով իր անկողնին քով բացուած ծակերու մէջի գերաններուն վրայէն վար սահելով երկու երկվայրկեանի մէջ ինքզինքը պիտի գտնէ վարը իրեն սպասող օթօմօպիլին մէջ։ Այդ պահուն կանանչ եւ դեղին խումբի զինուորները չպիտի արթննան իրենց քունէն։ Դեղին գոյնը ցոյց կուտայ ծխնելոյզի մը վառիլը միայն, իսկ կարմիր եւ կանանչ գոյները՝ հրդեհին աստիճանը։

Ներկաները դպրոցին բոլոր սրահները այցելեցին եւ առին մանրամասն բացատրութիւններ։ Դպրոցին տնօրէնութիւնը ճոխ պիւֆէ մը պատրաստած էր ներկաները մեծարելու համար։

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

Հոգեհանգստեան պաշտօն Ս. Գրիգոր Լուսաւորչայ պատկերի օծում

Ս. Եկեղեցւոյս բարերար եւ յաւէտ ողբացեալ Մերկերիոս Գ. Իշլէմէճեանի մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ, Թաղ. Խորհուրդս պարտք կը համարի 1 Նոյ. Կիրակի օր Նառլը Գաբուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին մէջ Տ. Հմայեակ Ծ. Վ. Պախթարեանի Ս. Պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել տալ։

Այս առթիւ ըստ փափաքանաց հանգուցեալին, իր հարազատին Տիար Վահրամ Մ. Իշլէմէճեանի կողմէ Ս. Եկեղեցւոյս նուիրուած Ս. Գրիգոր Լուսաւորչայ պատկերին օծումը եւս տեղի պիտի ունենայ։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին եկեղեցական երաժշտասիրաց միութեան ամբողջական կազմին կողմէ, առաջնորդութեամբ Տիար Ներսէս Խիւտավէրտեանի։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամը 8, պատարագ ժամը 10։

(Կնիք Թաղ. Խորհրդոյ Նառլը Գաբուի)

6—10

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆ Ի ԹՕՓԳԱՊՈՒ

Թօփգաբուի Թաղ. Խորհուրդը ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ, Տիկին Նարդուհի Գալֆաեանի մահուան 10րդ տարելիցին առթիւ, Բարձրաշնորհ Տ. Գէորգ Արքեպ. Արսլանեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագի մատուցմամբ եւ իր հոգեշունչ քարոզով մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդը։

Յետ աւարտման Ս. Պատարագի, պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Եկեղեցւոյ սատարող Պ. Գառնիկ Գալֆաեանի ծնողացը, ինչպէս նաեւ Դերձակեան գերդաստանի ննջեցելոց հոգւոց ի հանգիստ։

Երգեցողութիւնք տեղի պիտի ունենան Թաղիս Դպրաց Դասուն եւ հրաւիրեալ դպիրներու մասնակցութեամբ։

Սկզբ. ՝Ժամերգութեանց՝ 8, Ս. Պատարագ՝ 10։

ՆԷՕՔԱԼՄԻՆԱ

ԷՕՔԱԼՄԻՆԱ

Կռիբ, գլխու եւ ակռայի
ցաւերը կը կտրէ

ՖԷՕՆԻՔՍ ՏԸ ՎԻԷՆ ԵՒ ԹԻՒՐՔԻՒ ՄԻԼԼԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄՕՏ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ,

ՄԵՐ ՏԼՐՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒԱԾ ՀՐԱՄԱՆԻՆ ԱՆՍԱԼԱՓ, ԻՐԵՆՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՎ. ՎՆԱՍԷ ՉԵՐԾ ՄՆԱԼ ՓԱՓԱԳՈՂՆԵՐՈՒՆ ՄԻԼԼԻ ՌԷԱՍԻՒՐԱՆՍԻ ԿՈՂՄԷ ԿԸ ԾԱՆՈՒՑՈՒԻ ԹԷ, ԵԷՆԻ ՓՕՍԹԱՀԱՆԷԻ ԵՏԵԻ ԿՈՂՄԸ, ԹԻՒՐՔԻՑԷ ԽԱՆ, 12 ԹԻՒ ԿԱՉՄՈՒԱԾ ՊԻՒՌՕՆ ԱՆՉԱՓԲ ԵՒ ԿԱՄ ՅԱՆՉՆԱՐԱՐԵԱԼ ՆԱՄԱԿՈՎ ԴԻՄՈՒՄ ՊԷՏՔ Է ԿԱՏԱՐԵՆ.

ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՄՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

ՖԷՕՆԻՔՍ ՏԸ ՎԻԷՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾՆԵՐ 12. 6. 1937

ԹԻՒՐՔԻՑԷ ՄԻԼԼԻԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾՆԵՐ 24. 10. 1937

ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԼՐԱՆԱԼԸ ՊԷՏՔ Է ԴԻՄԵՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ

ԱՆՕՆԻՄ ԹՈՒՐՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ Թ. Լ. 1,000,000

ԱՆԳԱՐԱ

ԱՆՕՆԻՄ ԹՈՒՐՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ Թ. Լ. 500,000

ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

ԼՐՋՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆՈՆԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ, ՆՈՐ ՓՕՍԹԱՀԱՆԷԻՆ ԴԻՄԱՑ, ՊԷՕՅԻՔ ԳՆԱՀԵԱՆ ԽԱՆ, ՀԵՌԱՁԱՅՆ. 24294